

Verband der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaften in Polen
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce

ul. Krupnicza 15, 45-013 Opole
tel./fax: 774538507, e-mail: biuro@vdg.pl, www.vdg.pl

Rezolucja upamiętniająca 80 rocznicę wybuchu II wojny światowej

Delegaci zgromadzeni na posiedzeniu Rady ZNSSK w Polsce na Górze św. Anny wzywają wszystkie organizacje mniejszości niemieckiej oraz wszystkich ludzi dobrej woli do godnego obchodzenia 80 rocznicy wybuchu II wojny światowej w duchu pojednania. Na tej Górze Pojednania i Modlitwy Ślązaków różnego języka i narodowości, która wtedy leżała w granicach Rzeszy Niemieckiej szczególnie boleśnie i z pokorą odczuwamy fakt, że właśnie z niemieckiej ziemi wyszła ta najokrutniejsza z wojen rozpoczęta we wrześniu 1939 roku atakiem na Polskę, który wsparty zaledwie dwa tygodnie później agresją ZSRR przerodził się w konflikt światowy. Z bólem pragniemy upamiętnić dziesiątki milionów ofiar tej wojny i polityki nazistowskiej III Rzeszy. W duchu chrześcijańskiej modlitwy i zadumy upamiętniamy więc poległych na wszystkich frontach, zamęczonych w obozach koncentracyjnych i łagrach, ofiary obozów jenieckich, wysiedleń, terroru okupacyjnego, polityki rasistowskiej i tak wielu innych form cierpienia. Wojna ta dobitnie pokazała, że cierpienie i ból dotknęły ludzi wszystkich narodowości i pamięć o tym nie może nikogo wykluczać.

Wzywamy by obchody tej rocznicy uświadamiały nam wartość wszystkiego co służy pokojowi, a zwłaszcza ostatnich dziesięcioleci rozwoju integracji na kontynencie europejskim, która byłaby niemożliwa bez długotrwałego i konsekwentnie realizowanego procesu pojednania polsko-niemieckiego. Tak jak z pokorą chylimy głowy w świadomości zbrodni popełnionych, a zwłaszcza zapoczątkowanych niemieckimi rękoma tak też pragniemy dostrzec wysiłek tysięcy Niemców i Polaków, którzy niemal od samego końca wojny przecierali szlak przez zwyciężanie balastu przeszłości, pełni wiary w możliwość zrealizowania wizji przyjaźni obydwu narodów. Z inicjatywy Mniejszości Niemieckiej i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego na tej Górze przed kilku laty ten wysiłek wielu ludzi obydwu narodowości symbolicznie doceniono przyznając Kanclerzowi Helmutowi Kohl i Premierowi Tadeuszowi Mazowieckiemu nagrodę Mosty Dialogu. Symbolem ich wkładu jest słynny gest przekazania znaku pokoju w Krzyżowej, ale wiemy iż towarzyszył on wydarzeniom tej wagi, co upadek muru berlińskiego i podpisanie Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Ta droga pojednania musi być kontynuowana z obydwu stron.

W tej pamięci nie chcemy zapominać o tych Niemcach żyjących w Polsce powojennej na Śląsku, Pomorzu, Warmii i Mazurach, którzy mimo kulturowej i językowej dyskryminacji, obarczani społecznie winą za okropieństwa wojny, starali się budować indywidualnie mosty dialogu z polskimi sąsiadami zanim stało się to politycznie możliwe. Dzisiaj już tylko nieliczni, sędziwi wiekiem świadczą o sile chrześcijańskiej postawy przezycieżającej zło i do niej wychowywali młodszych. Wielu z nich w latach 1989/90 stanęło w szeregach założycieli pierwszych Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej, by realizację tego pokojowego sąsiedztwa prowadzić już w przestrzeni publicznej.

Rozważając 80 rocznicę rozpoczęcia tragicznej w skutkach wojny dostrzegamy dojrzewanie społeczeństw europejskich do świadomości, że tak jak jej wybuch w 1939 roku poprzedzony był terrorem dyktatury nazistowskiej wewnątrz III Rzeszy, tak jej zakończenie w maju 1945 roku nie zakończyło związanych z nią cierpień i bólu. Bez relatywizowania odpowiedzialności za wojnę i bez umniejszania cierpień ofiar samej wojny, a zwłaszcza agresji niemieckiej, pragniemy przypomnieć, że na terenie wielu krajów terror powojenny, zemsta zwycięzców, wyjęcie spod prawa całych grup społecznych a zwłaszcza Niemców, nadal pociągały za sobą ofiary. Ofiary ucieczki i wypędzeń, gwałtów, głodu, niewolniczej pracy w powojennych obozach, deportacji do łagrów ZSRR, często do dziś pozostają zapomniane. Chylimy czoła wobec tych, którzy to zapomnienie odrzucają na Węgrzech, w krajach bałkańskich czy w Czechach i na Słowacji ale też w Polsce. Apelujemy, by szczególnie wobec zbliżającego się roku 2020 i obchodów 75 rocznicy zakończenia II wojny światowej podjęto w zgodzie i wspólnie także na terenie Polski powszechniej głębszą refleksję nad tamtym czasem, wysiłek upamiętnienia miejsc tych wydarzeń, inicjowania badań naukowych i publikacji związanych z losem cywilnej ludności niemieckiej lub uznanej za niemiecką w latach powojennych. Przykład obchodów Tragedii Górnośląskiej będącej częścią tych tragicznych wydarzeń pokazuje, że taka niełatwa zgoda społeczna ponad podziałami politycznymi w wielu miejscowościach jest możliwa i dlatego zachęcamy, by także w innych regionach cywilne ofiary tamtego czasu były przywrócone pamięci obecnych mieszkańców. Jesteśmy im to winni. Zdajemy sobie sprawę, że pomimo upływającego czasu nie jest to łatwe zadanie, ale uważamy, że prawdziwe pojednanie wymaga stawania w pełnej prawdzie. Mamy nadzieję, że rodząca się z inicjatywy coraz szerszego grona Niemców idea powstania w Berlinie miejsca spotkania Niemców i Polaków wokół niełatwej historii polsko-niemieckiego sąsiedztwa może temu apelowi służyć.

Zwracamy się w pierwszej kolejności do naszych członków i polityków, ale także do wszystkich obywateli naszego kraju, władz państwowych Polski i Niemiec oraz władz samorządowych, a szczególnie instytucji do tego przeznaczonych jak IPN, muzea, instytucje naukowe i uczelnie oraz instytucje Kultury obydwu krajów, aby przyłączyły się do naszego apelu. Jesteśmy przekonani, że szeroka pamięć o wojnie i jej dalszych skutkach, realizowana w tak szerokiej wspólnotcie będzie służyć nie tylko upamiętnieniu przeszłości, ale będzie także przestrogą umacniającą wspólnotę ludzi ukierunkowanych na budowanie trwałego pojednania, pokoju i sprzeciwu wobec przemocy.

Góra św. Anny, dnia 11 maja 2019 r.